

संस्कृत
क्र. नं. १०४

स्तोत्र

महिम्न स्तोत्र

८१०/स्तो. १४३

(1)

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीशं वंदे ॥ महिम्नः पारंते परमविदुषो य
द्यसदृशी स्तुतिर्ब्रह्मादीनामपित्तद्वयसन्नास्वयिगिरह ॥ अ
थावाचः सर्वः स्वमतिपरिणामावधिगुणन्ममाप्येषस्तोत्रे हर
निरपवादः परिकरः ॥ १॥ अतीतं पंथानंतवचमहिमावाञ्छन
सयोरितदुद्वाहत्यायंचकितमभिधत्ते श्रुतिरपि ॥ सवस्यस्तोत
व्यः कतिविधगुणकस्य विषयः पदेत्वर्वाचीनेर्फलति नमनः क
स्य नवचः ॥ २॥ मधुस्फीतावाच परमममृतं निर्मितवतः स्तव
ब्रह्मन्निवागपि स्तरगुरोर्विस्मयपद ॥ ममत्वेतोवाणी गुणकथ

(2)

महि. न बुद्धिर्व्यवसिता ॥ २ ॥ त्वैश्वर्यं यत्तज्जगदुदयरक्षाप्रलयकृत्र
? वावस्तु व्यस्तं तिसृषु गणभिन्नास्तदुपु ॥ अभव्यानामस्मिन् च
रदरमणीयामरमणीं विदुः त्वया क्रोशं विदुधत इहैके ज उधियः
॥ ॥ किं मोहः किं कायः सरवत्सु ॥ मुपायस्त्रिभुवनं निमाधारो
धाता सृजति किमुपादान इति च ॥ अतस्ते श्रयस्त्वय न वसरदुस्त्रो
हता धियः कुत कोयं काश्चिन्मुखरयति मोहाय जगतः ॥ ५ ॥ अजन्मा
नो ज्ञेयाः किमु वयं वक्ता पि जगता मधिष्ठातारं किं भवधिधिरना ?
ह्यभवति ॥ अनीशो नाकुचाद्भुवजननेकः परिकरो यतो मंदास्त्रां

(2A)

प्रत्यमरवरसंशेरतरमे ॥ ६ ॥ अथीसांख्ययोगः पञ्चपतिमतंवे
ष्ठावमितिप्रभिन्नेप्रसूजनेपरामिदमदः पथ्यामितिच ॥ स्वीना
वोचिभ्याहुजुहुटिहनानापयजुषारयामेकोगम्यस्वमासिपय
सामर्णवइव ॥ ७ ॥ महोक्षः स्वद्वगंपरः पुरजिनंभस्मपूणिनः क
पालंवेनीयतयवरदतंत्रापकरव ॥ स्मरास्तातामृद्धिदधातिनुः भव
इ प्रणहितांनहिस्वात्मारामंविषयमृगलृष्ट्याभनयति ॥ ८ ॥ ध्रुवं
केशिर्वेत्सर्वं सकलमपरस्वध्रुवमिदं परोध्रोव्याध्रोव्ये जगतिगदति
व्यस्तविषये ॥ समस्तेष्वेतस्मिन्पुरमथनतौर्वस्मितइव ॥ स्तव

(3)

महि- जिह्वे मित्वांनखलु ननु दृष्टा मुखरता ॥ १७ ॥ तवेवैवैर्ययत्ना
२ द्य दुपरिविरिंचो हरिरथः परिस्तेनुयातावनस्तमानिलंस्कंध
वपुषा ॥ ततोभक्तिः श्रद्धाभरगुरुगणेश्यागिरिशयः स्वयंत
स्तेताभ्यां तवकिमुच्यति न फलति ॥ १८ ॥ अयत्नादापाद्यं त्रिभुव
नमवै स्वयत्तिकरंदशगस्योयहाहनभूतरणकंडूपरवशगनु ॥ शि
रः पद्मश्रेणि रचितचरणांभो रत्नबलेस्त्रिराया स्वदूकैस्त्रिपुर
हरविस्फूर्जितमिदं ॥ १९ ॥ अमुष्यत्वसेवा समधिगतसारं भु २
जबलंबलाकैलासोपि त्वदधिवसतो विक्रमयतः ॥ अलभ्या

(3A)

पातालेष्वलसचलितांगुष्ठशिरशिप्रतिष्ठात्वय्यासीध्रुवमुपचि
तोमुह्यतिखलः॥१२॥यदृष्टिंस्तूत्राम्णोवरदपरमोचैरपिसतिम
धचकैवाणःपरिजनविधेयभिभवनैः॥नगच्चित्रतस्मिन्वरिव
सितरित्तरणयोर्नकस्याप्युन्नत्येभवतिशिरसःस्वय्यवनतिः॥१३॥
॥अन्नाडब्रह्मस्यचर्मितदेवास्करकृपाविधेयस्यासीद्यस्त्रिन
यनविषंसहजवतः॥सकलमापःकठेतवनकुरुतेनश्रयमहोविक्रा
रोपिस्त्राघ्योभुवनभयभंगव्यसनिनः॥१४॥असिद्धार्थानैवेक
चिदपिसदेवास्करनरेनिवर्ततेनित्यंजगतिजयिगेयस्याविशि

(५)

महिः स्वाः॥ सपश्यन्नीसत्वा मितरस्तर साधारणमभस्मरस्मर्तव्यामान
२ हिवशिषुपथ्यः परिभवः॥ १५॥ मुहीपादाघाताद्भजति सहसा संश
यपदं पदं विष्णो भ्राम्यद्भुजपरिघरुणग्रहगणं॥ मुहुर्द्यौर्दोस्तुड्यात्य
निभतजरातार्डिततराजंगदक्षायैत्वं नरसिन नरुवामैव विभुतां॥
१६॥ वियध्व्यापीतारा गणयुगितफेनोद्गमसचिः प्रवाहो वारायः
वृषतल्लघुदृष्टः शिरशिते॥ जगद्दीपाकारं जलधिवलयं तेन क
तमित्यनेनैवोन्नेयं द्युतमहिमदिव्यं तव वपुः॥ १७॥ रथक्षोणीयं ३
ताशतधृति तेंद्राधनुरथोरथांगे चंद्राकौरथचरणपाणिः शर

(५०)

इति ॥ दिधक्षोस्तेकायं च पुरत्तणमाउंवरविधिर्विधेयेः कीउंत्सोन
खलु परतंत्राः प्रभुधियः ॥ १८ ॥ हरिस्तेसाहस्रं कमलबलिमाधाय
पदयोयेदेकोनेतास्मिन्निजमुदहरत्वेन कमलं ॥ गतोभक्त्युद्रेकः
परिणतिमसौ वक्रवपुषात्रयाणां रक्षायै त्रिपुरहरजागतिजग
तां ॥ १९ ॥ अतोस्तुतेजाग्रत्वमसिफलयोगक्रतुमतां च कर्मप्रध
त्वं फलतिपुरषाराधनमते ॥ अतस्त्वां संप्रेक्ष्य क्रतुषु फलदानप्र
तिभुवं श्रुतौ श्रद्धां बद्ध्वा ददपरिकरः कर्मसूजनः ॥ २० ॥ क्रियादक्षो
दक्षः क्रतुपतिरधीशस्तनुभक्तगाम्बिणामाविज्यं शरणदसदस्या

(5)

महिः स्वरगणाः॥ कर्तुं भेषस्वतः कर्तुं फलविधानव्यक्तानि नो क्षुवं
४ कर्तुः अथाविधुरमभिचाराय हिमरवाः॥ २०॥ प्रजाताथेन
थाः प्रसभमभिक्लृप्त्वा दुहितरंगतारोहि हूलोरिरमयिषु हृष्य
स्यवपुषा॥ धनुः पाण्योनिं दिवमपिसत्रा क्लृप्तममुं त्रसतं ते छा
पित्यजतिनमृगव्याधरभसः॥ २१॥ स्वलावण्यां साधुतथ
नुषमन्हाय तृणवत् पुरः पुष्टदृष्टा पुरमथ न पुष्पायुधमपि॥ य
दिस्रेष्ठेयं देवियमनिरतं देहाथ घटनादवैतित्वामद्वावतवर ४
तमुग्धा युवलयः॥ २२॥ स्मशगनेष्वाक्रौडा स्मरहरविशाचाः स

(5A)

हचराश्विताभस्मात्तेपस्त्रगपिन्टकरोद्यपरिष्कारा॥ अमंगल्यंशी
लेंतवभक्तुनामेवमखिलंतथापिस्मर्त्तणांवरदपरममंगलमसी
॥२४॥ मनःप्रत्यक्चित्तसविधमवधायान्तमस्तः प्रहृष्यद्रोमाणाः
प्रमुदसलिलोत्संगितहृदाः॥ यदा ह्येक्यात्तदाहृदइवमनिज्या
मृतमयेदधत्यैतस्तत्वंकिमपियमिनस्तत्किलभवान्॥२५॥ त्वम
कस्वसोमस्त्वमसिपवनस्वहुतवहस्त्वमापस्त्वयोमत्वमुधुरणी
रात्मात्वमितिच॥ परिस्त्रिभामेवंत्वयिपरिणताविभक्तुगिरंन
विघ्नस्तत्तत्वंवयमिहत्तुयत्वंनभवसि॥२६॥ त्रयोतिस्त्रोचति

(6)

महि स्त्रिभुवनमथोत्तरीरपिस्तरानकाराद्यैर्वर्णैस्त्रिभिरभिदधतीर्ण
५ विकृतिः । तुरीयं तेषां धर्मध्वनिभिरवरुंधानमणुभिः समस्तं व्यस्तं
त्वां शरणदग्गणैः त्र्योमिति पदं ॥ २७ ॥ भवः सर्वो रुद्रः पशुपतिर
थोग्रः सहस्रं तथाभीमेशाना किति द्वादभिधानाष्टकमिदं ॥ ३२ ॥ मु
ष्मिन्प्रत्येकं प्रविचरति देवः अतिरपि प्रियायास्ते धाम्ने प्रणिहि
तनमस्योस्मि भवते ॥ २८ ॥ नमो नैधिषाय प्रियदवदविष्टाय च
नमो नमो धिषाय स्मरहरमहिषाय च नमः ॥ नमो वर्षिषाय ५
नयनविशिषाय च नमो नमः सर्वस्मै ते तदिदमिति शर्को यच

(6A)

नः॥२९॥ बहलरजसेविश्वोद्भूतो भवायनमोनमः प्रबलतमसे
तत्संहारेहरायनमोनमः॥ जनस्वरूपकृतसत्त्वोद्भूतो मृगायनमो
नमः प्रमहसिपदेनिस्त्रे गुणेशिवायनमोनमः॥ ३०॥ कृष्ण
रिणतिचेतः क्लेशवश्यं कचदं कचतव गुणैसीमो हृदयनिश्व
द्विष्टः॥ इति चक्रेतममं दिक्त्यमा भक्तिराधा हरदचरणयोस्ते
वान्म्यपुष्पोपहारं॥ ३१॥ असितगिरिसमस्या कञ्जलंसिधु
पात्रे सुरतस्वर शगरनालेखनीपत्रमुर्वी॥ लिखितयदि गृही
त्वा शरदा सर्वकालं तदपितय गुणानामीश पारं नयति॥ ३२॥

(9)

महिः असुरसरमुनींद्रैर्वितस्येदुमोलेग्रथिलगुणमहिम्नोनिगुण
ध स्येश्वरस्य ॥ सकलगुणवरिष्ठः पुष्पदंताभिधानोऽखिरमधुवृ
त्तोस्तोत्रमेतच्चकार ॥ ३३ ॥ अहरहरनिवेद्यधुनटेः स्तोत्रमतप
दतिपरमभक्त्याशुद्धचित्तपुमान्यः ॥ सभवतिशिवलोकेरुद्र
कुल्योनराणां प्रचुरतरधनायुः पुत्रसाक्षीतिमांश्व ॥ ३४ ॥ शिक्षा
दानंतपस्तीर्थयोगध्यानाभ्यासाक्रिया ॥ महिम्नस्तवपादस्य क
लां नाहंति षोडशौ ॥ ३५ ॥ महेशान्तापरोदेवो महिम्नो नापरास्तु
तिः ॥ अघोरापरापरो मंत्रो नास्ति तत्वं गुरोः परं ॥ ३६ ॥

(७५)

समाप्तोयं समस्तोत्रं सर्वमीश्वरवर्णनं ॥ अतूपमं मनोहारी पुष्प
गंधर्वभाषितं ॥ ३७ ॥ कुसुमदशननामा सर्वगंधर्वराजः शशि
धरवरमौलेर्देवदेवस्य दासः ॥ सरगुत्तमहिम्नो भट्ट ए
वास्यरोषात्सवनमिदमुक्तापीदिव्यदिव्यमहिम्नः ॥ ३८ ॥ सुखं
रमुनिपूज्यं स्वर्गमोक्षैकहेतुं पवति यदि ननुष्येः प्रांजालिनान्यचे
ताः ॥ भजति शिवसमीपं किं नरेः स्तुयमानः स्तवनमिदममो
घं पुष्पदंतप्रणीतं ॥ ३९ ॥ श्रीपुष्पदंत

(8)

इति मरिचमात्मः

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com